

СОВРЕМЕНИТЕ
МЕНАЏЕРСКИ ПРЕДИЗВИЦИ
И ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ НАУКИ

ШЕСТА МЕЃУНАРОДНА НАУЧНА КОНФЕРЕНЦИЈА

CONTEMPORARY
MANAGEMENT CHALLENGES
AND ORGANIZATIONAL SCIENCES

SIXTH INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE

ПРЕДМЕТЕН ФОКУС

ДИГИТАЛИЗАЦИЈАТА И САЈБЕР БЕЗБЕДНОСТА КАКО МЕНАЏЕРСКИ ПРЕДИЗВИЦИ

THEMATIC FOCUS

DIGITALIZATION AND CYBER-SECURITY AS MANAGERIAL CHALLENGES

БАС

ИНСТИТУТ ЗА МЕНАЏМЕНТ

MILTON
FRIEDMAN
EGYETEM

БАС

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ CONFERENCE PROCEEDINGS

БАС ИНСТИТУТ ЗА МЕНАЏМЕНТ, БИТОЛА
БИЗНИС АКАДЕМИЈА СМИЛЕВСКИ - БАС, СКОПЈЕ
УНИВЕРЗИТЕТ МИЛТОН ФРИДМАН, БУДИМПЕШТА, УНГАРИЈА

Шеста меѓународна научна конференција

**СОВРЕМЕНИТЕ МЕНАЏЕРСКИ ПРЕДИЗВИЦИ И
ОРГАНИЗАЦИСКИТЕ НАУКИ**

со предметен фокус

ДИГИТАЛИЗАЦИЈАТА И САЈБЕР-БЕЗБЕДНОСТА КАКО МЕНАЏЕРСКИ ПРЕДИЗВИЦИ

ЗБОРНИК НА ТРУДОВИ

Битола, 2021

BAS INSTITUTE OF MANAGEMENT, BITOLA
BUSINESS ACADEMY SMILEVSKI – BAS, SKOPJE
MILTON FRIEDMAN UNIVERSITY – BUDAPEST, HUNGARY

Sixth international science conference

**CONTEMPORARY MANAGEMENT CHALLENGES AND THE
ORGANIZATIONAL SCIENCES**

subject focus

DIGITALIZATION AND CYBER-SECURITY AS MANAGEMENT CHALLENGES

CONFERENCE PROCEEDINGS

Издавач / Publisher

БАС Институт за менаџмент, Битола / BAS Institute of management, Bitola

За издавачот / For the publisher

Проф. д-р Цветко Смилевски / Prof. Cvetko Smilevski, Ph.D.

Претседател на програмскиот одбор / Chairman of the program committee

Техничка и компјутерска обработка / Technical preparation

Пред. м-р Иван Ѓорѓиевски / Lecturer Ivan Gjorgjievski, M.Sc.

Корица / Cover design

Пред. м-р Иван Ѓорѓиевски / Lecturer Ivan Gjorgjievski, M.Sc.

CIP - Каталогизација во публикација

Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

005:004(062)

005:[355.02:004

МЕЃУНАРОДНА научна конференција (6)

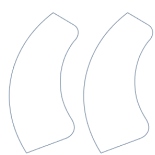
Зборник на трудови Шеста меѓународна научна конференција Современите менаџерски предизвици и организациските науки со предметен фокус дигитализацијата и сајбер-безбедноста како менаџерски предизвици [Електронски извор]. - Битола : БАС Институт за менаџмент =Bitola : BAS Institute of management, 2021

Начин на пристапување (URL): <http://www.bas.edu.mk>. - Начин на пристапување (URL): <http://www.basim.edu.mk>. - Текст во PDF формат, содржи [390] стр., илустр. - Наслов преземен од екранот. - Опис на изворот на ден 11.03.2020. - Текст на мак., бос. и англ. јазик. - На стр. 3: Conference proceedings Sixth international science conference Contemporary management challenges and the organizational sciences subject focus digitalization and cyber-security as management challenges. - Фусноти кон текстот. - Библиографија кон трудовите

ISBN 978-608-4729-10-5

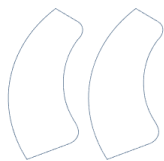
а) Менаџмент -- Дигитализација -- Собири б) Менаџмент -- Сајбер безбедност -- Собири

COBISS.MK-ID 53357829

МИСИЈА

Размена на нови идеи и пристапи кон определени менаџерски предизвици поврзани со конкурентноста, преку презентирање на резултатите од современите научни истражувања во областа на организациските науки и менаџментот, економијата, информатичките науки и образованието.

MISSION

Exchange of new ideas and approaches to specific managerial challenges related to the organizational competitiveness, by presenting the results of modern scientific research in the field of organizational science and management, economy, information science and education.

ПРОГРАМСКИ ОДБОР

Проф. д-р Цветко Смилевски, претседател, Битола, Р.С. Македонија;
Акад. Марјан Блажич, Ново место, Словенија;
Проф. д-р Живан Живковиќ, Бор, Србија;
Проф. д-р Берекет Јебио, Малме, Шведска;
Проф. д-р Слободан Ќамиловиќ, Травник, Босна и Херцеговина;
Проф. д-р Видоје Вујиќ, Ријека, Хрватска;
Проф. д-р Хонфи Вид Сабастиеен, Унгарија;
Проф. д-р Золт Илиеси, Ирска;
Проф. д-р Фотис Килипинс, Р. Грција;
Проф. д-р Милан Радосављевиќ, Белград, Србија;
Вон. проф. д-р Мирослава Петревска, Белград, Србија;
Вон. проф. д-р Шермин Шентуран, Зонгулдак, Турција;
Вон. проф. д-р Марија Иванова Стоева, Пловдив, Бугарија;
Вон. проф. д-р Лидија Стефановска, Битола, Р.С. Македонија;
Вон. проф. д-р Гордана Тасевска, Битола, Р.С. Македонија;
Доц. д-р Тони Соклевски, Битола, Р.С. Македонија;
Проф. д-р Бошко Родиќ, Белград, Србија;
Д-р Војчех Буџиановски, Вроцлав, Полска;
Д-р Уве Кристијан Плачетка, Виена, Австрија;

PROGRAM COMMITTEE

Prof. Cvetko Smilevski, Ph.D., Chairman, Bitola, R.N.Macedonia,
Acad. Marjan Blažič, Ph.D., Novo mesto, Slovenia;
Prof. Živan Živković, Ph.D., Bor, Serbia;
Prof. Bereket Yebio, Ph.D., Malme, Sweden;
Prof. Slobodan Čamilović, Ph.D., Travnik, Bosnia and Hercegovina;
Prof. Vidoje Vujić, Ph.D., Rijeka, Croatia;
Prof. Honfi Vid Sebestyen, Ph.D., Budapest, Hungary;
Prof. Zsolt Illési, Ph.D., Ireland;
Prof. Fotis Kilipiris, Ph.D, R. Greece;
Prof. Milan Radosavljević, Belgrade, Serbia;
Assoc. prof. Miroslava Petrevska, Belgrade, Serbia;
Assoc. prof. Şermin Şenturan, Ph.D., Zonguldak, Turkey;
Assoc. prof. Maria Ivanova Stoeva, Ph.D., Plovdiv, Bulgaria;
Assoc. Prof. Lidija Stefanovska, Ph.D., Bitola, R. N. Macedonia;
Assoc. Prof. Gordana Tasevska, Ph.D., Bitola, R. N. Macedonia;
Ass. Prof. Toni Soklevski, Ph.D., Bitola, R.N. Macedonia.
Prof. Bosko Rodic, Belgrade, Serbia;
Dr. Wojcieh Budzianowski, Wroclaw, Poland;
Uwe Christian Plachetka Ph.D, Vienna, Austria;

ОРГАНИЗАЦИСКИ ОДБОР

Вон. проф. д-р Лидија Стефановска, претседател;
Доц. д-р Весна Стојановска – заменик претседател;
Доц. д-р Тони Соклевски;
Вон. проф. д-р Гордана Тасевска;
Пред. м-р Иван Ѓоргиевски;
Проф. д-р Петер Жатман;
Проф. д-р Пал Барканул;
Вон. проф. д-р Марјан Танушевски;
Виш пред. д-р Јосиф Петровски;
Пред. м-р Билјана Галовска;
МБА Андријана Апостолова – секретар;

ORGANIZATION COMMITTEE

Assoc. Prof. Lidija Stefanovska, Ph.D., Chairman;
Ass. Prof. Vesna Stojanovska, Ph.D. – Vice president;
Ass. Prof. Toni Soklevski, Ph.D.;
Assoc. Prof. Gordana Tasevska, Ph.D.;
Lecturer Ivan Gjorgievski, M.Sc.;
Prof. Péter Szatmári Ph.D.;
Prof. Pál Bárkányi Ph.D.;
Assoc. Prof. Marjan Tanusevski, Ph.D.;
Senior Lecturer Josif Petrovski, M.Sc.;
Lecturer Biljana Galovska, M.Sc.;
Andrijana Apostolova, MBA.

ДИГИТАЛНОТО ПРЕТПРИЕМНИШТВО КАКО СОВРЕМЕН ПРЕДИЗВИК

Доцент д-р Весна Стојановска

д-р Јосиф Петровски

БАС Институт за менаџмент Битола

vesna.stojanovska@bas.edu.mk

Бизнис Академија Смилевски – БАС Скопје

josif.petrovski@uklo.edu.mk

АПСТРАКТ

Широко е признато дека дигиталната технологија, иновациите и претприемништвото се клучни за обезбедување на квалитетен економски раст и вработување во четвртата индустриска револуција што е пред нас. Националните економии треба да ги поддржат домашните дигитални претприемачи за да се вклучат во глобалната економија, создавајќи нови бизниси и работни места, вклучување на нови пазари, работејќи и придонесувајќи преку прилагодување кон промените. Како што се распространува четвртата индустриска револуција, националните економии треба да проценуваат што е потребно за да се поттикне дигиталното претприемништво. Во моментот, вештините за управување со дигиталните технологии се скромна глобална валута. Предизвикот со кој се соочуваат економиите е да можат да произведат доволен број на дипломирани индивидуи со соодветни дигитални, технички и деловни вештини во иднина. Постои заедничка борба да се регрутираат индивидуите со соодветни дигитални и бизнис вештини.

Трудот има за цел опишување и идентификување на претприемништвото во време на дигитализација и истакнување на областите за развивање на дигитална претприемачка писменост.

Клучни зборови: *дигитално претприемништво, образование, вештини*

DIGITAL ENTREPRENEURSHIP AS A CONTEMPORARY CHALLENGE

Ass.Prof. Vesna Stojanovska, PhD

Josif Petrovski, PhD

BAS Institute of management Bitola

stvesi@yahoo.com

Business Academy Smilevski – BAS Skopje

josif.petrovski@uklo.edu.mk

ABSTRACT

It is widely known that digital technology, innovation and entrepreneurship are key to ensuring quality economic growth and employment in the fourth industrial revolution ahead. National economies need to support domestic digital entrepreneurs to integrate into the global economy, creating new businesses and jobs, entering new markets, working and contributing by adapting to change. As the Fourth Industrial Revolution unfolds, national economies need to assess what is needed to boost digital entrepreneurship. At present, digital technology management skills are a modest global currency. The challenge facing economies is to be able to produce a sufficient number of graduates with the appropriate digital, technical and business skills in the future. There is a common struggle to recruit individuals with relevant digital and business skills.

The paper aims to describe and identify entrepreneurship in the age of digitalization and highlight areas for developing digital entrepreneurial literacy.

Keywords: *digital entrepreneurship, education, skills*

ВОВЕД

Брзиот раст на дигиталните технологии заедно со новите функционалности што ги имаат, длабоко ги променија конкурентните опкружувања, при тоа, преобликувајќи ги и традиционалните бизнис стратегии, структури и процеси. На пример, во дигиталната економија, зајакната преку дигиталните технологии, многу организации стануваат се помали, се формираат компании со еден вработен, а партнерствата се зголемуваат. Новите дигитални технологии, како што се социјалните медиуми, бази на податоци и мобилни технологии, водат до нови начини на соработка, зголемување на ресурсите и дизајн на нови производи или услуги.

Иако можностите коишто ги носат дигиталните технологии се огромни, исто така, тие носат и сериозни предизвици. Дигиталните технологии фундаментално го преобликуваат пазарот на трудот. Околу 40% од работните места во Австралија што постојат денес, ќе бидат изгубени за време од околу 20 години велат истражувањата на Комитетот за економски развој на Австралија⁴³ (Committee for Economic Development of Australia CEDA 2015). За да се искористат подобро можностите и да се адресираат предизвиците што ги носат дигиталните технологии, нашата земја треба да се позиционира подобро и да ја искористи предноста на дигиталното претприемништво. Иако нашата земја има развиено низа на национални стратегии за зајакнување на дигиталната трансформација, сеуште нема национална стратегија за развојните можности на дигиталното претприемништво што ја придвижува дигиталната економија и ја реализира деловната вредност на дигиталните технологии. Важен елемент за конкурентноста на секоја земја претставува и прилагодувањето на деловните активности кон брзите и фундаментални промени кои се резултат на дигиталните технологии и прифаќањето на дигиталната трансформација. Капацитетот на секоја земја да го стори тоа, во голема мера зависи од дигиталното претприемничко однесување, културата и стратегиите, како и поддржувачкиот иновативен систем во којшто владата, бизнисот, образовните институции и невладини организации работаат заедно.

ШТО Е ДИГИТАЛНО ПРЕТПРИЕМНИШТВО?

Дигиталното претприемништво е термин кој се чини дека има нејасно поставено значење. Иако станува збор за сложена дефиниција, дефиницијата што ја користи Европската Комисија (European Commission 2015, стр.1) е единствениот обид да се дефинира дигиталното претприемништво до сега:

Дигиталното претприемништво ги опфаќа сите нови вложувања и трансформација на постојните бизниси што водат до економска и / или социјална вредност преку создавање и користење на нови дигитални технологии. Дигиталните претпријатија се карактеризираат со висок интензитет на користење на нови дигитални технологии (посебно социјални, големи бази на податоци и мобилни и софтверски решенија) за подобрување на бизнис операциите, создавање на нови бизнис модели, зајакнување на деловната интелигенција и вклучување со клиенти и заинтересирани страни. Тие создаваат работни места и можности за раст на иднината.

Веројатно, дигиталното претприемништво е најзначајната поединечна манифестација на претприемништвото којашто се одразува и врз самата структура на бизнисот. Во овој поглед, дигиталното претприемништво ќе има длабок ефект врз сите напредни економии. Разумно е да се заклучи дека дигиталните претприемачи ќе имаат големо влијание и понатаму врз развојот на интернетот и дигиталната економија.

Дигиталното претприемништво како нов концепт се разликува од традиционалното и општото претприемништво што се изучувало со години. Европската комисија (2013) идентификуваше пет „столбови“ во својот концептуален модел на дигитално претприемништво, од кои што секој е релевантен за дигиталното претприемништво:

- Дигитална база на знаење и ИКТ пазар;
- Дигитално деловно окружување;
- Пристап до финансии;
- Дигитални вештини и е-водство;
- Претприемачка култура.

Базичните знаења за дигитализацијата, стекнувањето на претприемачките и тековните вештини се важни столбови за поттикнување на дигиталното претприемништво. Во моментот, **вештините за управување** со брзиот напредок во компјутерската моќ - пристапот до Интернет, големите бази на податоци и Cloud Computing – претставуваат скромна глобална сила и конкуренцијата за нив е жестока. Секоја економија треба да поттикнува

⁴³ Committee for Economic Development of Australia. (2015). *Australia's future workforce?* CEDA Melbourne Vic. <https://www.ceda.com.au/Research-and-policy/All-CEDA-research/Research-catalogue/Australia-s-future-workforce>

база на таленти со дигитални, технички и професионални вештини на високо ниво за да се обезбеди дигитално подготвена работна сила и гориво за дигиталното претприемништво. На секоја земја ќе и треба неодреден број на обучени професионалци и работници со длабоки технички специјализации, но и вештини за критичко размислување за новите работни места во традиционалните индустрии. На многу работници ќе им требаат дигитални и претприемачки вештини за управување на кариери кои се обележани со промена, подвижност и самовработување. На други, ќе им требаат дигитални и претприемачки вештини за создавање на нови претпријатија за да ги искористат можностите што произлегуваат од технолошкиот напредок.

Овој труд се базира на примарно истражување коешто има за цел разгледување на потребното образование и вештини за создавање на дигитално подготвена работна сила и дигитално претприемништво. Теоретската разработка и со неа поврзаното истражување развиваат слика за потребните образование и вештини што менаџерите ги бараат за дигитална работна сила и поддржување на дигиталното претприемништво.

КЛУЧНИ ВЕШТИНИ НА ДИГИТАЛНИТЕ ПРЕТПРИЕМАЧИ

Растот на бројот на дигиталните претприемачи се потпира на дигиталните деловни вештини, како и системска поддршка преку трансформативни политики и програми од владите, индустријата/бизнисот, образовните институции и општеството како целина.

Развојот на потребните вештини за дигитална работа треба да започнуваат уште кај помладите ученици создавајќи на тој начин подготвеност за повисоките степени на образование во релевантните области, професионалниот развој и стекнување на деловни вештини за развој на дигиталното претприемништво. Раното изложување на иницијативи за дигитална писменост, STEM дисциплините и претприемничките вештини се од суштинско значење. Во едно истражување (APEC 2017)⁴⁴ направено во земјите на Азиско – Пацифистичкиот регион за започнување на онлајн бизнис, испитаниците го навеле *поседувањето на соодветни вештини и експертиза* за најголема пречка во започнувањето на онлајн бизнис во нивната земја, а потоа следувале пристапот до финансии и регулаторните бариери. За време на истото истражување, основачите на старт – апи, бизнисмени, владини лица, претставници од акцелератори и инкубатори, бизнис ангели и образовни работници биле замолени да ги номинираат вештините и атрибутите кои тие ги сметаат за најважни во развојот на дигиталното претприемништво, коишто потоа беа сегментирани во потребни и посакувани вештини (Слика 1).

Потребни вештини и атрибути за дигитални претприемачи

Развивање на бизнис модел	Вербални комуникациски вештини
Менаџмент на промени	Преземање на ризик
Базична компјутерска писменост	Дизајн ориентиран кон потрошувачот
Визионерство	Критичко размислување и решавање на проблеми
Страст	Трпение
Менаџерско стратешко водство	Продажни вештини
Познавање на англискиот јазик	Свесност за индустријата
Прилагодливост	Ефективно планирање на ресурси
Посакувани особини	
Креативност	Кодирање
Скенирање на новите технолошки трендови	Вмрежување
Свесност за локалниот екосистем	Разбирање на регулативите
Маркетинг (пр.преференции на потрошувачите и однесувања на купувачите)	

Табела 1: Потребни и посакувани вештини и атрибути за дигиталните претприемачи

⁴⁴ APEC Business Advisory Council Connectivity Working Group. (2017). *Digital Entrepreneurship across the APEC Region*, RMIT University Australia and RMIT University Vietnam. pg.60 [file:///C:/Users/user/Downloads/rmit-apec-digital-entrepreneurship-report%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/rmit-apec-digital-entrepreneurship-report%20(2).pdf)

Учесниците во студијата го истакнаа развивањето на бизнис моделот како клучна вештина, наведувајќи примери за тоа колку лошо замислените бизнис модели предизвикале неуспеси на почетните компании и губење на животните заштеди на основачите. Помошта при моделирањето на бизнисите, планирањето, решавањето на проблемите и методологијата на старт-апите е значајна во изградбата на основните деловни активности, особено за новите претприемачи.

Образовните работници, каде што екосистемите на старт-апите не се во можност да ги дадат посакуваните резултати треба да разгледаат како нивните понуди за обука можат да бидат прифатливи и достапни за развој на претприемачките вештини. Терцијарните институции можат да понудат формални патеки за стекнување на вештини со добро дизајнирани програми за дигитално претприемништво. Прилагодени содржини, ко-наставни програми и пристап до менторство можат да бидат од голема важност за личниот и професионалниот развој на учениците. Сето ова укажува и на потребата од наставници кои се обучени да поучуваат на дигитални вештини и интеграција на технологијата во училиницата како клучна бариера и фокус на креаторите на образовните политики. Академската работна сила и институциите треба да одговорат на побарувачката за квалитетно образование релевантно за дигиталното претприемништво вклучувајќи ги и STEM дисциплините и претприемничкото образование.

ЕМПИРИСКИ СОЗНАНИЈА

Покрај теоретскиот осврт, трудот се обиде да добие и сознанија преку емпириски пат, со цел да добие пореална слика за актуелната состојба за интересот и развојот на дигиталното претприемништво во нашата земја. Ова истражување не тврди дека е исцрпно, туку фокусот е да се идентификуваат ставовите и интересите на индивидуите за развивање на дигиталното претприемништво и потребата од поддршка и советување за истото.

Интервјуто е спроведено на примерок од 8 организации приватни, микро, мали и средни организации, на национално и локално ниво и практично од сите дејности. Интервјуто е спроведено со основачи, генерални менаџери или лица од врвното водство задолжени за областа на дигитализацијата.

На прашањето *Дали сте запознаени со концептот на дигитално претприемништво?* (Слика 2), половина од испитаниците одговориле дека *не се запознаени* со овој концепт на претприемништво. За економиите со висока невработеност меѓу младите, порастот на дигиталното претприемништво се јавува како добредојден тренд, затоа што меѓународните истражувања сугерираат дека доколку се отстранат бариери како што е пристапот до финансии и вештини, дигиталното претприемништво има моќ да креира огромен број на работни места, па оттука незадоволителна е ваквата дистрибуција на одговори и повеќе од значајно е за нашата економија промовирање на концептот на дигитално претприемништво и создавање на национална стратегија и заеднички национален напор за развој на дигиталното претприемништво што ја движи дигиталната економија и создава деловна вредност на дигиталните технологии.

Слика 2: Дали сте запознаени со концептот на дигитално претприемништво?

На прашањето *Дали имате искуство со некоја форма на дигиталното претприемништво во Вашата организација?* (Слика 3) повеќе од половината испитаници одговориле дека немаат искуство со дигиталното претприемништво. Во тој контекст поразителен е и податокот за електронска трговија (Државен завод за статистика

2019)⁴⁵ кој говори дека во нашата земја во 2019 само 3.6 % од деловните субјекти со е-продажба примиле нарачки преку компјутерските мрежи, а 3.4 % од деловните субјекти примиле нарачки за стоки или услуги преку веб-продажба. Дигиталното претприемништво се однесува на создавање на нов бизнис овозможен или испорачан преку Интернет производ или услуга преку старт – ап или преку дигиталната трансформација на постојаната активност во приватна фирма или јавен сектор. Дигиталните стартапи ги опфаќаат сите сектори на економијата вклучително ИКТ, здравството, финансиските услуги и производството. Па, и покрај тоа што ИКТ индустријата е најбрзо растечки сектор во македонската економија, очигледно е дека сеуште постојат значајни предизвици што влијаат врз зајакнувањето на дигиталната стар – ап сцена.

Слика 3: Дали имате искуство со некоја форма на дигиталното претприемништво?

Сепак, охрабруваат одговорите на третото прашање Доколку имате соодветна, финансиска, стручна поддршка и искуство, дали би се вклучиле, презеле некоја форма на дигиталното претприемништво? (Слика 3), каде што сите испитаници одговориле потврдно, притоа истакнувајќи ја главната предност на дигиталните бизниси, а тоа е најмал праг за почеток, што значи мала инвестиција во компјутер и вложување во себе во техничко знаење (или вработување на веќе искусен кадар) како единствени работи кои треба да се исполнат за да се започни со бизнис и работа што го прави дигиталното претприемништво достапно и привлечно.

Слика 4: Доколку имате соодветна, финансиска, стручна поддршка и искуство, дали би се вклучиле, презеле некоја форма на дигиталното претприемништво?

Очигледна е огромната потреба за пристап до можности за развој на деловни и професионални вештини, како и поддржувачки екосистем во којшто владата, индустријата, бизнисот, образовните институции и невладините организации ќе работаат заедно.

⁴⁵ Државен завод за статистика на Република Северна Македонија, Година LVII No: 8.1.19.33 преземено септември, 2020 од <http://www.stat.gov.mk/PrikaziSoopstienie.aspx?id=76&rbr=3130>

ЗАКЛУЧОК

Трудот се обиде да обезбеди уверлив приказ зошто е потребна поддршка на дигиталното претприемништво, како што четвртата економска револуција се развива. Постојат непобитни докази дека претприемништвото стана важен двигател на економскиот раст и создавање на работни места посебно таму кадешто постојат алармантни стапки на невработеност помеѓу младите.

Теоретскиот преглед и придружното истражување даваат слика за потребите од образование и вештини што се неопходни за дигитално способна работна сила и поддршка на дигиталното претприемништво. Спроведеното интервју зборува за слабата подготвеност кај испитаниците за дигитални кариери, па поради тоа приоритет треба да се стави на зголемување на свеста за дигиталната и претприемачка писменост и во формалното и во неформалното образование и да се инвестира во инфраструктура за дигитално образование.

И последно, авторите се обидоа да укажат на одредени клучни вештини за дигитално претприемништво кои што можат да бидат корисни не само за новите и идни дигитални претприемачи туку и за оние што бараат трансформација на сопствените бизниси.

REFERENCES:

- APEC Business Advisory Council Connectivity Working Group. (2017). Digital Entrepreneurship across the APEC Region, RMIT University Australia and RMIT University Vietnam. [file:///C:/Users/user/Downloads/rmit-apec-digital-entrepreneurship-report%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/user/Downloads/rmit-apec-digital-entrepreneurship-report%20(2).pdf)
- Committee for Economic Development of Australia. (2015). Australia's future workforce? CEDA Melbourne Vic. <https://www.ceda.com.au/Research-and-policy/All-CEDA-research/Research-catalogue/Australia-s-future-workforce>
- European Commission. (2013). Digital Entrepreneurship study; Project Description, 2013. <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/dem/monitor/project-description>
- European Commission (2015). European Commission (EC), Digital Transformation of European Industry and Enterprises; A report of the Strategic Policy Forum on Digital Entrepreneurship. <http://ec.europa.eu/DocsRoom/documents/9462/attachments/1/translations/en/renditions/native>
- Rathee, R & Rajain, P 2017, 'Entrepreneurship in the digital era', Asia Pacific Journal Research in Business Management vol.8, no.6, pp.52-63. https://www.academia.edu/33640590/ENTREPRENEURSHIP_IN_THE_DIGITAL_ERA
- Zhao, F & Collier, A 2016, Digital entrepreneurship>Research and Practice Conference paper, 9th Annual Conference of the EuroMed Academy of Business. <https://www.researchgate.net/publication/309242001>